

Handläggare:
Michael Boström
08 508 18 156Till
Farsta stadsdelsnämnd
2015-11-17

Motion (FP) om extra jobbstimulans

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av en motion från Gulan Avci och Isabel Smedberg Palmqvist, Folkpartiet, om extra jobbstimulans.

Per-Ove Mattsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från stadsdelsnämnden om en motion om extra jobbstimulans. Gulan Avci och Isabel Smedberg Palmqvist, båda Folkpartiet, föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med ett förslag på förändrade riktlinjer så att personer som uppburit ekonomiskt bistånd under minst sex månader ska få undanta 35 procent av arbetsinkomst under en period av högst två år utan att detta påverkar rätten till ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen är positiv till nya åtgärder som bidrar till att minska beroendet av försörjningsstöd. Dock bör man inte ha för stora förväntningar på att fler sökande ska bli självförsörjande när 35 procent av inkomsten undantas när rätten till försörjningsstöd provas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen beställare – äldreomsorg, funktionsnedsättning, individ och familj inklusive socialpsykiatri.

Bakgrund

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Gulan Avci och Isabel Smedberg Palmqvist, båda Folkpartiet, åtgärder som ska stimulera till arbete.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 4 december 2015.

Remissen i sammanfattning

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar följande:

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att återkomma med ett förslag på förändrade riktlinjer så att personer som uppburit ekonomiskt bistånd under minst sex månader ska få undanta 35 procent av arbetsinkomst under en period av högst två år utan att detta påverkar rätten till ekonomiskt bistånd.
- Att fria yrkesutövare som bedriver verksamhet i egen firma på samma villkor ska få undanta 35 procent av inkomst från firmans näringsverksamhet.

Motionärerna påpekar att försörjningsstödet är ett av få behovsprövade bidrag i Sverige och framhåller att fördelen med den svenska välfärdsmodellen med generella bidragssystem är att man undviker skadliga marginaleffekter. I försörjningsstödet fall inträder en sådan marginaleffekt när en ökad arbetsinkomst automatiskt leder till en motsvarande minskning av det bistånd som kan ges.

Motionärerna anser att för personer med låga inkomster, som eventuellt gått en längre tid utan arbete, är det oerhört viktigt att de första stegen in på arbetsmarknaden också ger mer pengar i plånboken. Motionärerna påpekar att alliansregeringen därför införde en så kallad jobbstimulans som innebär att hushåll som haft ekonomiskt bistånd under minst sex månader ska få undanta 25 procent av arbetsinkomster från beräkningen av ekonomiskt bistånd. Undantaget gäller max två år. Motionärerna tror att det är möjligt att höja ambitionsnivån och föreslår därför att

Stockholms stad ska införa en extra jobbstimulans, så att hushållen ska få undanta totalt 35 procent av sin arbetsinkomst.

I sammanhanget lyfter motionärerna fram och problematiserar kring det faktum att jobbstimulansen endast gäller arbetsinkomst. De menar att normalt sett är detta inget problem, eftersom en förutsättning för att få ekonomiskt bistånd är att man har förbrukat de tillgångar som ryms i exempelvis ett aktiebolag. Av detta följer att i princip går det inte att driva ett företag och samtidigt få ekonomiskt bistånd. Ett undantag är dock så kallade fria yrkesutövare, till exempel kulturarbetare och journalister, som bedriver verksamhet i egen firma. De kan beviljas ekonomiskt bistånd, och borde därför även omfattas av jobbstimulansen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i att det ska löna sig att gå från bidrag till arbete. Försörjningsstödet får inte bli ett permanent alternativ när det finns möjligheter att försörja sig genom arbete. Insatser och stöd ska ges den enskilde som bidrar till självförsörjning.

Förvaltningens grundinställning är således att det behövs olika åtgärder och insatser för att minska beroendet av försörjningsstöd. Det behövs stimulanser och motiverande stöd riktat till den enskilde. Jobbstimulans kan vara ett sådant stöd i vissa fall.

Dock bör man inte ha för stora förväntningar på att fler sökande ska bli självförsörjande när 35 procent av inkomsten undantas när rätten till försörjningsstöd prövas. Socialsekreterarna möter idag inte många arbetslösa med försörjningsstöd som avstår från att ta tillfälliga arbeten eller deltidsjobb med hänvisning till att det inte lönar sig. Det finns så många andra drivkrafter än de rent inkomstmässiga som tillgodoses när en person får jobb, inte minst känslan av delaktighet och upplevelsen av att kunna försörja sig själv. Det gör att de allra flesta tar tillfälliga arbeten om de står till buds.

En annan synpunkt är att införandet av en extra jobbstimulans främst kommer att ha betydelse för personer som står relativt nära arbetsmarknaden, det vill säga de som har arbetsförmåga men ändå inte lyckas få ett arbete med tillräcklig inkomst för att vara självförsörjande. Nästan hälften av de som får försörjningsstöd i Farsta står långt från arbetsmarknaden. För dem kommer

jobbstimulans inte att ha några effekter. I dessa fall behöver Försäkringskassan och landstingets psykiatri ta ett större ansvar för rehabilitering och insatser.

Förvaltningen ser en risk för att andra bidrag, som till exempel barnfamiljer med låga inkomster kan ha, reduceras när inkomsten ökar. Så kan bli fallet med det inkomstbaserade bostadsbidraget. I de fall försörjningsstöd beviljas utifrån 65 procent av inkomsten finns en risk att bostadsbidraget sänks, vilket i sin tur kan medföra ett ökat behov av försörjningsstöd.

Förvaltningen vill framhålla vikten av en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av vilka effekter införandet av en extra jobbstimulans får, till exempel antalet biståndsmottagare, tiden för bidragsberoende och kommunernas kostnader. Det är särskilt viktigt att följa upp gruppen biståndsmottagare som med nuvarande jobbstimulans ligger nära gränsen för självförsörjning och där det finns risk för en så kallad inlåsnings effekt.

Förvaltningen har inga synpunkter vad gäller förslaget om att fria yrkesutövare som bedriver verksamhet i egen firma på samma villkor ska få undanta 35 procent av inkomst från firmans näringsverksamhet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av en motion från Gulan Avci och Isabel Smedberg Palmqvist, Folkpartiet, om extra jobbstimulans.

Bilaga

Motion (2015:42) från Gulan Avci och Isabel Smedberg Palmqvist, båda Folkpartiet, om extra jobbstimulans